

**Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu
Oddział w Katowicach**

Materiał prasowy dot. 35. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego

Akta w sprawie karnej przeciwko Marianowi Okrutnemu i innym dot. pacyfikacji KWK „Manifest Lipcowy” w Jastrzębiu-Zdroju w dniu 15.12.1981 r. oraz pacyfikacji KWK „Wujek” w Katowicach w dniu 16.12.1981 r. w zasobie Oddziału IPN w Katowicach

Akta w sprawie karnej przeciwko Marianowi Okrutnemu i innym dot. pacyfikacji KWK „Manifest Lipcowy” w Jastrzębiu-Zdroju w dniu 15.12.1981 r. oraz pacyfikacji KWK „Wujek” w Katowicach w dniu 16.12.1981 r. zostały przekazane do zasobu Oddziałowego Biura Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów IPN w Katowicach przez Wydział V Karny Sądu Okręgowego w Katowicach w sierpniu 2015 r.

W/w dokumentacja aktowa składa się z czterech części: pierwsza część dokumentacji obejmuje akta główne postępowania przeciwko Marianowi Okrutnemu i innym, oskarżonym funkcjonariuszom Plutonu Specjalnego ZOMO. Dokumentacja zawiera m.in. materiały dot. śledztwa w sprawie pacyfikacji KWK „Manifest Lipcowy” w Jastrzębiu-Zdroju oraz KWK „Wujek” w Katowicach prowadzonego przez Wojskową Prokuraturę Garnizonową w Gliwicach w 1981 r. a także całość dokumentacji sądowej postępowań karnych I i II instancji (protokoły rozpraw sądowych, protokoły przesłuchania osób oskarżonych, świadków, opinie biegłych sądowych, ekspertyzy balistyczne, wyroki, apelacje, dokumentacja medyczna, fotografie) toczących się przed Sądem Wojewódzkim w Katowicach, Sądem Okręgowym w Katowicach, Sądem Apelacyjnym w Katowicach oraz Sądem Najwyższym w Warszawie (postępowanie kasacyjne) w latach 1991-2009. Całość akt głównych postępowania obejmuje 102 j.a.

Druga część dokumentacji aktowej zawiera załączniki sądowe – do akt głównych postępowania (dokumentacja dodatkowa, na którą składają się m.in. rozliczenia ławników, wykazy terminów rozpraw). Całość dokumentacji w ramach załączników sądowych zawiera 29 j.a.

Trzecią część dokumentacji stanowią załączniki prokuratorskie – do akt głównych postępowania (dokumentacja zgromadzona w toku prowadzonego śledztwa oraz w czasie trwania postępowania karnego) przez Prokuraturę Wojewódzką i Prokuraturę Okręgową w Katowicach i zawiera m.in. materiały archiwalne przekazane przez Komendę Wojewódzką Policji w Katowicach, Delegaturę Urzędu Ochrony Państwa w Katowicach oraz Instytut Pamięci Narodowej w Warszawie oraz Oddział IPN w Katowicach. Ta część dokumentacji składa się z 36 j.a.

Ostatnią część dokumentacji w sprawie karnej przeciwko Marianowi Okrutnemu i innym stanowią dowody rzeczowe (fotografie oraz materiały dźwiękowe i filmowe).

Zachęcamy do odwiedzenia strony internetowej z archiwizacjami Oddziałowego Archiwum IPN w Katowicach:

<http://katowice.ipn.gov.pl/pl3/archiwa/archiwalia-katowice/36414,Pacyfikacja-KWK-quotWujekquot.html>

Specjalny dodatek do informatora powiatowego powiatbl.pl z okazji 35. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego

12 stronicowy dodatek przygotowany przez Oddział IPN w Katowicach i Starostwo Bieruńskie–Lędzińskie do informatora powiatowego powiatbl.pl. Dodatek poświęcony jest dwóm najdłuższym podziemnym strajkom stanu wojennego w KWK Piast i KWK Ziemowit. W dodatku scharakteryzowano operację wprowadzenia stanu wojennego w regionie śląskim, omówiono przyczyny i przebieg obu strajków. Zamieszczono fragmenty relacji strajkujących i ich bliskich, wybór dokumentów władz partyjnych i milicyjnych. Omówiono proces górników - uczestników strajku.

Kalendarium wydarzeń przygotowanych przez Oddział IPN w Katowicach:

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności działaczom opozycji antykomunistycznej – Częstochowa, 2 grudnia 2016

2 grudnia 2016 r., o godz. 12.00, w sali reprezentacyjnej Muzeum Częstochowskiego, przy al. NMP 47 (Częstochowa, przy Ratuszu) odbędzie się uroczystość wręczenia odznaczeń państwowych trzydziestu dwóm działaczom opozycji wobec dyktatury komunistycznej z lat 1956–1989. W imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy odznaczenia wręczy Prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Jarosław Szarek.

Krzyż Wolności i Solidarności został ustanowiony przez Sejm 5 sierpnia 2010 roku. Po raz pierwszy przyznano go w czerwcu 2011 roku przy okazji obchodów 35. rocznicy protestów społecznych w Radomiu. Krzyż nadawany jest przez Prezydenta RP, na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, działaczom opozycji wobec dyktatury komunistycznej, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowanie praw człowieka w PRL.

<http://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/37482,Ceremonia-wreczenia-Krzyzy-Wolnosci-i-Solidarnosci-Czestochowa-2-grudnia-2016.html>

Prezentacja wystawy IPN „586 dni stanu wojennego” w Bielsku-Białej i Sosnowcu

Wystawa upamiętnia osobiste dramaty ofiar, indywidualne akty sprzeciwu Polaków, ale też różnorodność postaw podzielonego społeczeństwa. Obrazy z więzień, posiedzeń sądów doraźnych i pogrzebów przeplatają się z wielką polityką – spektakularnymi operacjami wojskowo-milicyjnymi, masowymi demonstracjami opozycji, walkami ulicznymi – jak również obrazami życia codziennego w realnym socjalizmie. Jednym z wątków wystawy są też reakcje podzielonego żelazną kurtyną świata na dramatyczne wydarzenia w Polsce.

28 listopada 2016 r. – 10 styczeń 2017r. w Bibliotece Pedagogicznej w Bielsku-Białej, ul. Komorowicka 48.

5–19 grudnia 2016 r. w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 8 w Sosnowcu – Gimnazjum nr 12, ul. Hutnicza 6.

Zajęcia edukacyjne na temat stanu wojennego

Stan wojenny – prelekcje dla uczniów i mieszkańców miasta – 16 grudnia 2016r. godz. 17.30 Centrum Kultury „Zamek w Toszku”, ul. Zamkowa 10. Prowadzący: Ryszard Mozgol.

Zajęcia dla młodzieży „Grudniowy wstał świt, nie wiedział nikt nic – stan wojenny w Polsce”

5 grudnia 2016 r., godz. 8.30 w XIV Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Elektrycznych i Ogólnokształcących im. mjr Sucharskiego w Katowicach, ul. Józefowska 32).Prowadzący: Ryszard Mozgol;

13 grudnia 2016r. godz. 11.00 Willi Caro w Gliwicach ul. Górnych Wałów 8. Prowadzący: Ewelina Małachowska.

Stan wojenny – prelekcja dla nauczycieli i uczniów

5 grudnia 2016r. w Bibliotece Pedagogiczna w Bielsku-Białej (ul. Komorowicka 48). Prowadzący: Marek Łukasik;

13 grudnia 2016r. w Muzeum Śląska Cieszyńskiego (ul. T.Regera 6, Cieszyn), Prowadzący: Marek Łukasik.

21 grudnia 2016r. w Technikum Hotelarskim w Bielsku-Białej (Zespół Szkół im. Juliana Tuwima, ul. Filarowa 52. Prowadzący : Marek Łukasik.

Pod patronatem Prezesa IPN - Finał wojewódzkiego konkursu wiedzy historycznej „Dziwięciu z Wujka - wydarzenia grudniowe sprzed 35 lat” – Katowice, 7 grudnia 2016

O godz. 11 w sali Sejmu Śląskiego odbędzie się finał wojewódzkiego konkursu wiedzy historycznej „Dziwięciu z Wujka - wydarzenia grudniowe sprzed 35 lat”. Do etapu wojewódzkiego zakwalifikowało się ponad 70 szkół z województwa śląskiego. Organizatorem konkursu jest m.in. Śląskie Centrum Wolności i Solidarności.

Organizatorzy: Śląskie Centrum Wolności i Solidarności oraz regionalne ośrodki doskonalenia nauczycieli „WOM” w Bielsku-Białej, Częstochowie, Katowicach i Rybniku.

Konferencja edukacyjna dla nauczycieli Opór społeczny mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego w czasie stanu wojennego w 35. rocznicę strajku w KWK „Ziemowit” i w KWK „Piast” – Lędziny, 7 grudnia 2016

7 grudnia 2016 r. odbędzie się konferencja edukacyjna w Sali Tradycji KWK „Ziemowit” w Lędzinach, przewidziana dla nauczycieli przedmiotów humanistycznych powiatu bieruńsko-lędzińskiego. W ramach konferencji odbędzie się prezentacja reportażu (z fotokastem) pt. „Komisarz Jerzy”, przygotowanego przez red. Jana Smyka z Radia Białystok i red. Annę Sekudewicz z Polskiego Radia Katowice. Organizatorem konferencji jest Oddział Biura Edukacji Narodowej Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach, przy współpracy z Wydziałem Edukacji Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego i wsparciu KWK „Ziemowit”.

Wprowadzenie stanu wojennego w grudniu 1981 roku zostało odrzucone przez większą część polskiego społeczeństwa. Na obszarze przemysłowym Górnego Śląska i Zagłębia wprowadzenie zapisów dekretu posiadało szczególnie dramatyczny przebieg, związany z użyciem przemocy i rozlewem krwi. Zbliżająca się 35. rocznica tych dramatycznych wydarzeń jest dobrą okazją do przypomnienia roli jaką odegrali górnicy i mieszkańcy powiatu bieruńsko-lędzińskiego w sprzeciwie wobec wprowadzenia stanu wojennego. Grudniowe wydarzenia związane ze strajkiem w kopalniach „Ziemowit” i „Piast” nie powinny ulec zatarciu i zapomnieniu, powinny stać się ważnym elementem lokalnej tożsamości i świadomości historycznej młodego pokolenia.

Z tego powodu, zapraszamy nauczycieli historii, wiedzy o społeczeństwie i języka polskiego na konferencję, która przypomni wydarzenia z roku 1981, umiejscowi je w szerokim kontekście faktów oraz podkreśli ich rangę historyczną. Pragniemy przypomnieć ówczesnych bohaterów solidarnościowej rewolucji w imię godności człowieka, obywatela, pracownika, bez których nie byłoby dzisiejszej wolnej Polski.

9.00 – 9.10 Otwarcie konferencji

9.10 – 9.40 „Wprowadzenie stanu wojennego w województwie katowickim” (Ryszard Mozgól, OBEN IPN)

9.40 – 10.10 „Historia strajku na KWK „Ziemowit” i KWK „Piast” w grudniu 1981 roku” (dr Andrzej Sznajder, dyrektor Oddziału IPN w Katowicach)

10.10 – 10.25 Przerwa kawowa

10.25 – 10.55 „Materiały dydaktyczne IPN dotyczące stanu wojennego w warsztacie pracy nauczyciela” (dr Kornelia Banaś, OBEN IPN)

10.55 – 11.05 Przerwa kawowa

11.05 – 12.00 Premiera reportażu pt. „Komisarz Jerzy”, autorstwa p. red. Anny Sekudewicz (Polskie Radio Katowice) i p. red. Jana Smyka (Polskie Radio Białystok)

12.00 Zakończenie konferencji

Wykład Patryka Pleskota z IPN w ramach międzynarodowej konferencji naukowej Świat wobec stanu wojennego. Międzynarodowe reakcje na wprowadzenie stanu wojennego w Polsce 13 grudnia 1981 r. – Katowice, 8 grudnia 2016

8 grudnia 2016 r. o godzinie 9.00 w sali konferencyjnej Hotelu „Novotel” przy Al. Roździeńskiego 18 w Katowicach odbędzie się międzynarodowa konferencja naukowa *Świat wobec stanu wojennego. Międzynarodowe reakcje na wprowadzenie stanu wojennego w Polsce 13 grudnia 1981 r.*

Stan wojenny pozostaje w Polsce zagadnieniem stale obecnym – zarówno w pamięci społecznej, jak i w badaniach historyków. Powraca w tekstach publicystów, w literaturze i sztuce, przywoływany bywa także w sferze politycznej. Spoglądając na najbardziej interesującą nas domenę – badania historyczne i historyczną publicystykę – dostrzec można silną koncentrację na krajowym, polskim aspekcie tych wydarzeń sprzed ponad 30 lat. Tym samym w cień usuwa się jakże istotny międzynarodowy aspekt zdarzenia, które tym samym ulega silnej redukcji i swoistemu „spłaszczeniu”: powstaje wrażenie, jakby stan wojenny był wydarzeniem o wyłącznie krajowej dymensji.

Stan wojenny wywołał w świecie falę reakcji i komentarzy, dotyczących decyzji władz PRL, modus operandi wojska i sił porządkowych, dramatycznych wydarzeń pierwszych dni po wprowadzeniu stanu wojennego. Szczególne wrażenie wywołały zwłaszcza pacyfikacje strajków czy masowe internowania działaczy opozycji. Na konferencji stawiamy pytanie o reakcje na pierwsze chwile po proklamacji stanu wojennego w krajach „demokracji ludowych” oraz w krajach Zachodu. W centrum zainteresowania stoją działania i wypowiedzi rządów, elit politycznych i szeroko rozumianych kręgów opiniotwórczych w tych krajach, nastroje opinii publicznej, głosy mediów, zachowania społeczne i inicjatywy obywatelskie podejmowane pod adresem polskiego społeczeństwa. W odniesieniu do krajów komunistycznych ważne faktory stanowią aktywności służb specjalnych oraz postawy i aktywności środowisk opozycyjnych. Szczególnie interesujące jest zderzenie optyki elit politycznych i środowisk obywatelskich (postawy instytucji i grup) w danych krajach, jak również porównawcze spojrzenie na postawy i zachowania po obydwu stronach „żelaznej kurtyny”. Chcemy też postawić uszczegóławiające pytanie o recepcję pacyfikacji KWK „Wujek” w 1981 r. i śmierć 9 strajkujących górników.

Organizator: Śląskie Centrum Wolności i Solidarności.

Program konferencji: *Świat wobec stanu wojennego. Międzynarodowe reakcje na wprowadzenie stanu wojennego w Polsce 13 grudnia 1981 r.*

9.00 Rozpoczęcie konferencji

Spojrzenie ogólne

9.10 - 9.30 Łukasz Kamiński – Stan wojenny w aspekcie międzynarodowym

9.30 - 9.50 Antony Kemp-Welch – Stan wojenny: perspektywy sowieckie

9.50 - 10.10 Patryk Pleskot – Państwa zachodnie wobec stanu wojennego

10.10 - 10.30 Dyskusja

Perspektywa „demokracji ludowych”

10.45 - 11.05 Burkhard Olschowsky – Stan wojenny z perspektywy społeczeństwa i środowisk intelektualnych NRD

11.05 - 11.25 Petr Blažek – Czechosłowacja wobec stanu wojennego w PRL – odpowiedzi i reakcje reżimu komunistycznego, społeczeństwa i opozycji.

11.25 - 11.45 Miklós Mitrovits – Reakcja władzy węgierskiej na wprowadzenie stanu wojennego i wpływ polskich wydarzeń na opozycję węgierską

11.45 - 12.05 Dyskusja

12.05 - 12.25 Przerwa kawowa

Reakcje w państwach zachodnich I

12.45 - 13.05 Marcin Frybes – Reakcje francuskich środowisk intelektualnych, naukowych i artystycznych na wprowadzenie stanu wojennego w Polsce

13.05 - 13.25 Dominik Pick – Różne reakcje społeczeństwa zachodnioniemieckiego na wprowadzenie stanu wojennego w Polsce

13.25 - 13.45 Paweł Jaworski – Stan wojenny z perspektywy szwedzkiej

13.45 - 14.05 Dyskusja

14.05 - 14.25 Przerwa obiadowa

Reakcje w państwach zachodnich II

14.30 - 15.30 Jakub Tyszkiewicz – Polityka USA wobec PRL w dobie stanu wojennego

15.30 - 15.50 Jacek Tebinka – Polityka Wielkiej Brytanii wobec wprowadzenia stanu wojennego w Polsce

15.50 - 16.10 Krzysztof Tarka – „Polski” Londyn wobec stanu wojennego

16.10 - 16.30 Dyskusja

16.30 - 16.40 Podsumowanie i zakończenie konferencji

Spotkanie dawnych i obecnych działaczy "Solidarności" w XXXV rocznicę wprowadzenia stanu wojennego z referatem Artura Kasprzykowskiego – Bielsko-Biała, 10 grudnia 2016

10 grudnia godz. 11.00 - spotkanie dawnych i obecnych działaczy "Solidarności" w XXXV rocznicę wprowadzenia stanu wojennego z referatem Artura Kasprzykowskiego (IPN Katowice), organizatorzy: Zarząd Regionu Podbeskidzie NSZZ "Solidarność" i stowarzyszenie "Podbeskidzie Wspólna Pamięć", miejsce: sala konferencyjna bielskiej delegatury Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego (B-B ul. Piastowska 40 B);

Ogólnopolska akcja „Zapal światło pamięci” – Spodek w barwach narodowych – Katowice, 13 grudnia 2016

13 grudnia 2016 r., w 35. rocznicę wprowadzenia stanu wojennego, najbardziej charakterystyczny budynek w Katowicach będzie podświetlony w biało-czerwonych barwach. Oddział IPN w Katowicach pragnie w ten sposób przypomnieć mieszkańcom Śląska o tragicznych wydarzeniach z 13 grudnia 1981 r.

Na Facebooku, w Internecie oraz w mediach regionalnych będzie realizowana kampania społeczna IPN „Zapal Światło Wolności”, nawiązującą do gestu solidarności, jaki wobec Polaków żyjących w stanie wojennym w Wigilię Bożego Narodzenia 1981 r. wykonały rzesze mieszkańców ówczesnego wolnego świata. Na znak jedności z rodakami świecę w oknie Pałacu Apostolskiego w Watykanie zapalił papież Jan Paweł II. Do postawienia w oknach świec wezwał również prezydent USA Ronald Reagan.

Msza św. w XXXV rocznicę wprowadzenia stanu wojennego – Bielsko-Biała, 13 grudnia 2016

13 grudnia 2016 r. godz. 18.00 - Msza św. w XXXV rocznicę wprowadzenia stanu wojennego - kościół garnizonowy pw. Trójcy Przenajświętszej w Bielsku-Białej (ul. Sobieskiego 10 A);

Konferencja naukowa „Zbrodnie stanu wojennego – aspekty prawne” – Katowice, 13-14 grudnia 2016

W tym roku mija 35 lat od wprowadzenia stanu wojennego w Polsce. Wielu Polaków wciąż uważa to wydarzenie za rodzaj „mniejszego zła”, nie dostrzegając ogromu cierpień i niegodziwości, jakie przyniósł ten czas. Nie wybrzmiała zbyt głośno kwestia przestępstw popełnionych w okresie stanu wojennego, łącznie z podstawową tezą o bezprawności jego wprowadzenia. Katowice, jako miejsce największej zbrodni stanu wojennego – masakry w kopalni „Wujek”, będzie w dniach 13-14 grudnia gościło prelegentów z całego kraju na konferencji zatytułowanej „Zbrodnie stanu wojennego. Aspekty prawne”. Jej podstawowym celem będzie prezentacja wkładu pionu śledczego Instytutu Pamięci Narodowej w ściganie zbrodni komunistycznych popełnionych w okresie stanu wojennego. Zostaną przedstawione m.in. szczegóły śledztw prokuratorów IPN związanych z internowaniami, tłumieniem demonstracji i pacyfikacją strajków, weryfikacją dziennikarzy, stosowaniem tzw. „ścieżek

zdrowia” oraz funkcjonowaniem wojskowych obozów internowania. Pokazane zostaną również prawne i faktyczne przeszkody w ściganiu zbrodni komunistycznych popełnionych w tym okresie, kulisy śledztwa w sprawie pacyfikacji KWK „Wujek” i KWK „Manifest Lipcowy”. jak i działania Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawach związanych ze stanem wojennym.

Organizator: Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

13 grudnia 2016 r. - Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach, Sala Sejmu Śląskiego (godz. 10.00-12.00), Hotel „Monopol”, Sala konferencyjna (godz. 14.30-17.45)

14 grudnia 2016 r. - Hotel „Monopol”, Sala konferencyjna (godz. 10.00-13.00)

Program:

I dzień 13 grudnia 2016 r.

Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach, Sala Sejmu Śląskiego

Sesja I - godz. 10.00-12.00 (moderacja: dr hab. Adam Dziurok, prof. UKSW)

- *Otwarcie konferencji - dr Jarosław Szarek* (Prezes Instytutu Pamięci Narodowej)
- **dr Marek Lasota** (Instytut Pamięci Narodowej) – *Represje okresu stanu wojennego – perspektywa historyczna*
- **dr Barbara Fedyszak-Radziejowska** (Doradca Prezydenta RP) - *Trauma stanu wojennego w pamięci i tożsamości Polaków*
- **prok. Andrzej Pozorski** (Dyrektor Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu – Zastępca Prokuratora Generalnego) - *Ściganie przestępstw okresu stanu wojennego*
- **Stanisław Trociuk** (Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich) – *Problematyka stanu wojennego w działaniach Rzecznika Praw Obywatelskich*

Hotel „Monopol”, Sala konferencyjna

Sesja II - godz. 14.30 -16.15 (moderacja: prok. Bogusław Tomasz Czerwiński)

- **prof. Adam Lityński** (Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu) – *Represyjna funkcja prawa w Polsce Ludowej*
- **prof. Witold Kulesza** (Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego) - *Dekret o stanie wojennym z 13 grudnia 1981 r. w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego*

- **prok. Ewa Koj** (Naczelnik Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach) – *Śledztwo w sprawie wprowadzenia stanu wojennego*
- **prok. Andrzej Pozorski** (Dyrektor Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu – Zastępca Prokuratora Generalnego) - *Aspekty prawne decyzji o internowaniu*
- **Dyskusja**
- **Przerwa 16.15-16.30**

Sesja III - godz. 16.30-17.45 (moderacja: prof. Witold Kulesza)

- **prok. Zbigniew Zięba** (Prokuratura Okręgowa w Katowicach) – *Śledztwo w sprawie pacyfikacji KWK „Wujek” i KWK „Manifest Lipcowy”*
- **prok. Przemysław Piątek** (Wyższa Szkoła Finansów i Prawa w Bielsku-Białej) – *Przestępstwa stanu wojennego w ujęciu kryminologicznym jako „crimes of the state”. Przegląd zagadnień badawczych*
- **prok. Bogusław Tomasz Czerwiński** (Główna Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu) - *Prawne i faktyczne przeszkody w ściganiu zbrodni komunistycznych popełnionych w okresie stanu wojennego w Polsce*
- **Dyskusja**

14 grudnia 2016 r.

Hotel „Monopol”, Sala konferencyjna

Sesja I - godz. 10.00 -11.30 (moderacja: prok. Andrzej Pozorski - Dyrektor Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu – Zastępca Prokuratora Generalnego)

- **prok. Mieczysław Góra** (Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku) - *Wojskowe obozy internowania*
- **prok. Jacek Kozłowski** (Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi) – *Weryfikacja dziennikarzy prasowych w okresie stanu wojennego - podstawy faktyczne i prawne, przebieg, ocena prawnokarna pod kątem przestępstw stanowiących zbrodnie komunistyczne w praktyce śledztw Oddziałowej Komisji w Łodzi, z uwzględnieniem orzecznictwa sądów*
- **Magdalena Sierocińska** (Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Poznaniu) - *Poddani najwyższej próbie. Postawy osób*

internowanych w świetle dokumentów zgromadzonych w śledztwach OKŚZpNP w Poznaniu

- **prok. Krzysztof Bukowski** (Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Szczecinie) - *„Ścieżki Zdrowia” w Zakładzie Karnym w Wierchowiu Pomorskim w 1982 roku w dokumentach Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Szczecinie*
- **Dyskusja**
- **Przerwa 11.30-11.45**

Sesja II - godz. 11.45-13.00 (moderacja: prok. Ewa Koj)

- **prok. Przemysław Cieślik** (Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu we Wrocławiu) - *Zbrodnia lubińska 31 sierpnia 1982 r. – demonstracja siły, czy „polowanie” na ludzi?*
- **prok. Marek Kowalcze** (Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Krakowie) - *Odpowiedzialność funkcjonariuszy za zbrodnie komunistyczne związane z obchodami świąt patriotycznych 3 - go Maja w Krakowie*
- **prok. Waldemar Szwiec** (Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Krakowie) - *Prawno - karne aspekty pacyfikacji strajku w b. Hucie im. Lenina w dniu 16 grudnia 1981 r.*

Wykład dr. Jarosława Nei „Stan wojenny – opór i represje” w ramach cyklu edukacyjnego „Środa z IPN” – Częstochowa, 14 grudnia 2016

14 grudnia 2016 r., o godz. 12.00, w Bibliotece Głównej w Częstochowie (al. NMP 22, sala 202) dr Jarosław Neja (IPN Katowice) wygłosi wykład pt.: „Stan wojenny – opór i represje”. Spotkanie odbędzie w ramach cyklu edukacyjnego „Środa z IPN”, realizowanego we współpracy z Oddziałem Instytutu Pamięi Narodowej Oddział w Katowicach. Wykład został zorganizowany w ramach tegorocznych obchodów przypominających tragiczne wydarzenia stanu wojennego, który został wprowadzony 13 grudnia 1981 r.

Referat Artura Kasprzykowskiego „Wojna polsko–jaruzelska” – Strumień, 14 grudnia 2016

14 grudnia o godz. 17.30 w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Strumieniu (ul. Młyńska 10) Artur Kasprzykowski (IPN Katowice) wygłosi wykład „Wojna polsko-jaruzelska”.

Wykład dr. Jarosława Nei w ramach konferencji naukowej „Stan wojenny na ziemi myszkowskiej”, w Myszkowie, 14 grudnia 2016

Burmistrz Miasta Myszkowa Włodzimierz Żak Instytut Historii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie

zapraszają na konferencję naukową „Stan wojenny na ziemi myszkowskiej”, która odbędzie się o godz. 17.00 w dniu 14 grudnia 2016 r. w Miejskim Domu Kultury przy ul. 3 Maja 15 w Myszkowie. W ramach konferencji dr Jarosław Neja (IPN Katowice) wygłosi wykład pt.: „Geneza stanu wojennego”.

Program konferencji:

17:00 – Rozpoczęcie konferencji – „Stan wojenny na ziemi myszkowskiej” Powitanie gości

17:10 – 18:30 - I część konferencji

dr Jarosław Neja (IPN Katowice), Geneza stanu wojennego

mgr Wojciech Rotarski (Częstochowa), „Solidarność” myszkowska w przededniu stanu wojennego

dr Jarosław Durka (Uniwersytet Opolski, RODN WOM w Częstochowie), Sytuacja społeczno-polityczna na ziemi myszkowskiej w latach 1981 – 1983 w świetle materiałów PZPR

dr Paweł Kostrzewski (Archiwum Kurii Metropolitarnej w Częstochowie), Kościół katolicki wobec stanu wojennego na ziemi myszkowskiej

18:30 – 18:40 – przerwa

18:40 – 20:00 – II część konferencji

dr hab. Kazimierz Miroszewski (Uniwersytet Śląski), Stan wojenny na ziemi myszkowskiej w świetle dokumentów Służby Bezpieczeństwa

dr hab. prof. UAM Piotr Gołdyn (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu), Sztandary "Solidarności" myszkowskich zakładów przemysłowych i ich symbolika.

19.20 Dyskusja

Prezentacja Międzynarodowej Wystawy Plakatu: czasy upadku komunizmu – Katowice, 14 grudnia 2016–14 stycznia 2017

Dyrektor Muzeum Archidiecezjalnego w Katowicach ks. dr Leszek Makówka z okazji Roku Kultury Węgierskiej 2016/2017, 60. rocznicy wybuchu Rewolucji Węgierskiej oraz 35. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego w Polsce zaprasza do obejrzenia **Międzynarodowej Wystawy Plakatu: czasy upadku komunizmu**, która prezentowana będzie w Muzeum Archidiecezjalnym w Katowicach od 14 grudnia 2016 r. do 14 stycznia 2017 r. Wydarzenie odbywa się pod patronatem honorowym Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach.

Wystawa Visegrad Karma

W zamierzeniu autorów wystawa unikatowych plakatów przedstawia czasy upadku komunizmu w krajach Grupy Wyszehradzkiej. Wykonane przez znanych artystów plakaty odzwierciedlają i przypominają czas zmiany reżimu w czterech krajach Europy Środkowej: w Polsce, na Węgrzech, w Republice Czeskiej i na Słowacji. Myślą przewodnią wystawy jest ukazanie historii z punktu widzenia współczesnych artystów różnej narodowości, a także

przedstawienie wpływu zmian politycznych na kulturę i codzienne życie indywidualne i społeczne. Wernisaż wystawy odbędzie się 14 grudnia 2016, o godz. 18.00, w Muzeum Archidiecezjalnym w Katowicach, przy ul. Wita Stwosza 16.

16 grudnia 2016 r.

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności działaczom opozycji antykomunistycznej w 35. rocznicę pacyfikacji kopalni Wujek – Katowice, 16 grudnia 2016

16 grudnia 2016 r., o godz. 12.00, w Sali Marmurowej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach (ul. Jagiellońska 25, wejście od strony pl. Sejmu Śląskiego) odbędzie się uroczystość wręczenia odznaczeń państwowych kilkudziesięciu działaczom opozycji wobec dyktatury komunistycznej z lat 1956–1989. W imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy odznaczenia wręczy Prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Jarosław Szarek. Uroczystość odbędzie się w **35. rocznicę pacyfikacji kopalni Wujek**.

Krzyż Wolności i Solidarności został ustanowiony przez Sejm 5 sierpnia 2010 roku. Po raz pierwszy przyznano go w czerwcu 2011 roku przy okazji obchodów 35. rocznicy protestów społecznych w Radomiu. Krzyż nadawany jest przez Prezydenta RP, na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, działaczom opozycji wobec dyktatury komunistycznej, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowanie praw człowieka w PRL.

Ramowy program obchodów 35. rocznicy strajku i pacyfikacji Kopalni Wujek

Pod patronatem honorowym Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach Bieg Pamięci Górników– Katowice, 16 grudnia 2016

O godzinie 13.00 pod Krzyż Pomnik Dziewięciu Górników przybiegnie ponad 450 uczniów wraz z opiekunami, którzy będą reprezentować 40 szkół z województwa śląskiego. Dzięki wsparciu z Narodowego Centrum Kultury oraz Narodowego Banku Polskiego, wszyscy uczniowie Biegu Dziewięciu Górników będą mieli na sobie koszulki z wizerunkiem jednego z górników zastrzelonych w czasie pacyfikacji kopalni „Wujek”.

Oficjalne obchody rozpoczną się o godz. 16 Mszą świętą w kościele Podwyższenia Krzyża Św. (ul. Piękna 8, Katowice). Następnie o godz. godz. 17.15 odbędzie się przemarsz pod Krzyż Pomnik Górników przy kopalni „Wujek”. Na godz. godz. 17.30 zaplanowano uroczystości pod Krzyżem Pomnikiem (ul. Wincentego Pola, Katowice) gdzie będzie miał miejsce apel poległych oraz składanie wieńców i kwiatów.

Program:

16.00 msza św. w kościele Podwyższenia Krzyża Świętego w Katowicach przy ul. Pięknej
- abp Wiktor Skworc

17.15 formowanie kolumny na placu kościelnym przy ul. Pięknej. Przemarsz kolumny ulicami: Piękną, Parkową, Mikołowską, Brynowską, Ligocką, Gallusa

Uroczystości pod Pomnikiem-Krzyżem Poległych Górników

17.45 Hymn Państwowy

17.47 powitanie gości – przewodniczący Społecznego Komitetu Pamięci Górników KWK Wujek Poległych 16 grudnia 1981 roku w Katowicach

17.50 wystąpienie Prezydenta RP Andrzeja Dudy

18.00 modlitwa

18.05 odczytanie Apelu Pamięci Poległych i salwa honorowa

18.20-19.00 składanie wieńców i kwiatów

19.00 transport gości do budynku NOSPR

19.30, 20.00 rozpoczęcie koncertu

21.30 zakończenie uroczystości

„Pamiętamy – koncert z okazji 35. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego i tragicznych wydarzeń na kopalni Wujek” – Katowice, 17 grudnia 2016

17 grudnia 2016 r., o godz. 17.30, w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach odbędzie się widowisko pt.: „Pamiętamy – koncert z okazji 35. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego i tragicznych wydarzeń na kopalni Wujek”, w którym wystąpią m.in. Ania Rusowicz, Mesajah, Sebastian Riedel i Cree, Paweł Kukiz, Dariusz Malejonek oraz Tadeusz Polkowki.

Koncert stanowić będzie ważną część obchodów 35. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego i tragicznych wydarzeń na kopalni „Wujek” 16 grudnia 1981 roku. Pierwsza część koncertu, trwająca ok. 45 minut w bezpośredni sposób ma nawiązać do tamtych wydarzeń. Zostanie ona zarejestrowana i wyemitowana w TVP. Podczas tej części koncertu zaprezentowane zostaną utwory różnych autorów, w większości pochodzące z lat 80., bezpośrednio nawiązujące do wydarzeń okresu „karnawału Solidarności” oraz stanu wojennego i kolejnych lat. Artystom towarzyszyć będą specjalnie zrealizowane filmowe wizualizacje i animacje podkreślające przekaz tekstów.

W drugiej części koncertu soliści wraz z zespołami zaprezentują swój własny repertuar, od reggae, poprzez rock, aż do zespołów hip-hopowych.

Organizatorzy: Społeczny Komitet Pamięci Górników KWK „Wujek” Poległych 16 grudnia 1981 r., Zarząd Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność”, Instytut Pamięci Narodowej

Sponsor główny koncertu: TAURON Polska Energia

Sponsor główny wydarzenia: PGNiG

Partner: Fundacja PGNiG im. Ignacego Łukasiewicza